

METANOLIS

Pagrindiniai sinonimai	Metanolis (CH ₃ OH), metilo alkoholis, medžio spiritas	
Naudojimas	Dažų, plastmasių, dirbtinės odos, stiklo, batų gamybai naudojamas kaip tirpiklis, taip pat naudojamas kaip stiklų, dažų, nagų lako valiklis	
Toksinė dozė	Minimali toksinė dozė – 100 mg/kg	
Mirtina dozė	30–240 ml (20–150 g)	
Toksinio poveikio mechanizmas	Metabolitas skruzdžių rūgštis slopina citochromoksidazę mitochondrijose ir pažeidžia organus, dažniausiai nervų sistemą, sukelia sunkią metabolinę acidozę	
Toksikodinamika, toksikokinetika	Veikimo pradžia	Paprastai po 12–48 val., jeigu kartu gerta etanolio, gali ir vėliau
	Pasisavinimas	Visiškas pro virškinamąjį kanalą, dalinis pro odą ir kvėpavimo takus, maksimali koncentracija plazmoje – po 30–90 min. Greitai pasiskirsto organizmo audiniuose, prasiskverbia pro hematoencefalinę užtvaramą, placenta
	Pasiskirstymo tūris	0,6–0,77 l/kg
	Ryšys su baltymais	Nėra
	Metabolizmas	Mirtina (letali) biotransformacija – iki 90–95 proc. metanolio alkoholdehidrogenazė lėtai metabolizuoja į formaldehidą, kurį aldehiddehidrogenazė skaido į skruzdžių rūgštį
	Šalinimo pusperiodis	Labai įvairus – nuo 14–20 val. iki 30–54 val., ilgėja išgėrus etanolio
	Šalinimas	Pro plaučius (gal net iki 15 proc.), iki 5 proc. pro inkstus
Apsinuodijimo simptomai	Galvos skausmas, svaigimas, dezorientacija, smegenų edema (traukuliai, koma) Regėjimo aštrumo sumažėjimas, šviesos baimė, dvejinimasis ir mirgėjimas akyse, regėjimo lauko susiaurėjimas, regos nervo disko ir tinklainės edema Pykinimas, vėmimas, pilvo skausmai, gali būti ūminis pankreatitas ir ūminis inkstų nepakankamumas Užribinė metabolinė acidozė su padidėjusiais osmosiniu ir anijoniniu tarpais	
Tyrimai	Kraujo dujos ir pH Kalis, natris, šlapalas, kreatininas, gliukozė, kepenų fermentų aktyvumas Šlapimo tyrimas Oftalmologo konsultacija (akių dugno tyrimas)	
	Amilazės aktyvumas (jeigu yra stiprūs pilvo skausmai) Galvos smegenų kompiuterinė tomografija (dėl kiauto nekrozės)	
Guldymo į ASPĮ kriterijai	Kiekvienas pacientas, išgėręs daugiau kaip 4 ml 100 proc. metanolio arba kuriam nustatomi apsinuodijimo simptomai Įtarus apsinuodijimą, pacientai turi būti stebimi ne mažiau kaip 12 val.	

METANOLIS

Gydymas	Pirmoji pagalba	Gyvybinių funkcijų stabilizavimas ir palaikymas Kuo ankstyvesnis gydymas etanoliu		
	Sukeltas vėmimas	Paprastai savaiminis		
	Skrandžio plovimas	Iki 1 val. po apsinuodijimo		
	Aktyvintoji anglis	Neveiksminga		
	Hemodializė	Indikacijos: – metanolio koncentracija plazmoje didesnė kaip 500 mg/l arba 15 mmol/l, – bet kokio laipsnio metabolinė acidozė, – CNS veiklos ir regėjimo sutrikimai, pokyčiai akių dugnuose (regos nervo disko hiperemija ir tinklainės edema), – daugiau kaip 30 ml gryno metanolio išgėrimas		
	Priešnuodžiai	<p>Etanolis. Įtarus apsinuodijimą, skiriama gerti 100–150 ml 30–40 proc. etanolio tirpalo arba tokio pat stiprumo alkoholinio gėrimo (pvz., degtinės). Jeigu pacientui yra koma, etanolio galima skirti pro zondą. Patvirtinus apsinuodijimo diagnozę arba po klinikinio toksikologo konsultacijos skiriamos gerti palaikomosios dozės po 50 ml kas 2–4 val. 4–6 kartus. Hemodializės metu etanolio dozę reikia padidinti 2,5–3 kartus</p> <p>Fomepizolis. Lašinamas į veną atskiedus 100–250 ml 0,9 proc. natrio chlorido arba 5 proc. gliukozės tirpalų per 30–45 min. Pradinė dozė – 15 mg/kg, po to kas 12 val. skiriamos palaikomosios dozės po 10 mg/kg ne mažiau kaip du kartus. Hemodializės metu reikia nenutrūkstamai lašinti 1 mg/kg/val. greičiu</p> <p>Nereikia skirti kartu su etanoliu, tačiau pradėjus skirti etanolio, vėliau galima skirti fomepizolio</p> <p>Folio rūgštis. Pirmąsias 24 val. po apsinuodijimo švirkščinama į veną kas 4 val. po 50–100 mg (galima skirti ir simptomų neturintiems pacientams, vaikams – 1 mg/kg)</p>		
	Simptominis gydymas	Acidozė	Hemodializė, iki jos – 4,2 proc. natrio hidrokarbonato tirpalo į veną (pH palaikyti >7,35)	
		Traukuliai	Diazepamo, lorazepamo į veną	
Skysčių ir elektrolitų pusiausvyros sutrikimai		Elektrolitų, volelijos korekcija		
Visos kitos reikalingos priemonės				